

MONITOR WARSZAWSKI.

W WARSZAWIE DNIA 30 STYCZNIA 1826. ROKU W PONIEDZIAŁEK.

Dostrzeżenia meteorologiczne w Warszawie.

		Cieplomierz R.	Barometr.	Wiatr.	Stan Nieba.
Dnia 28 Stycznia	Zrana . . .	Stopni zimna . . . 3	Całi 28 linii 0,7	Poludniowy Poludniowo-zachodni	Chmurno.
	Popołudniu . . .	Stopni zimna . . . 4	" — 0,7	Zachodni Poludniowo-zachodni	Chmurno.
	Wieczorem . . .	Stopni zimna . . . 6	" — 1,1	Zachodni Poludniowo-zachodni	Chmurno.
29	Zrana . . .	Stopni zimna . . . 7	Całi 28 linii 0,9	Poludniowy Poludniowo-zachodni	Mgla.
	Popołudniu . . .	Stopni zimna . . . 6	" — 0,6	Poludniowo-zachodni	Chmurno.
	Wieczorem . . .	Stopni zimna . . . 11	" — 1,0	Poludniowo-zachodni	Gwiazdy.

OBWIESZCZENIA RZĄDOWE.

Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego.

Podaje do publicznej wiadomości: iż w Woiewództwie Sandomierskiem następujące folwarki po zniesionych Instytutach Duchownych wydzierżawione zostaną na lat po sobie idących sześć, to jest od dnia 1 Czerwca r. b. 1826 do ostatniego Marca r. 1832 iako to:

- 1.) Folwark Modliborzyce z którego suma dzierżawna po odtrąceniu podatków, ciężarów publicznych, ustanowiona rocznie złp. 3,398 gr. 4 —
- 2.) Folwark Brzezcie z woytostwem Sierzawy na złp. 6,654 g. 24 —
- 3.) Folwark Czyżów na złp. 1120 g. 14 —
- 4.) Folwark Kleczanów na złp. 3,513 g. 23 —
- 5.) Folwark Niduszalka na złp. 3530 g. 25. —
- 6.) Folwark Gałkowiec z wsią Osin na złp. 3416.

Na zadzierżawienie których do złożenia deklaracyi Kommissya Rządowa terminu w dniach 13, 14, 15, 16, 17 i 18 Lutego r. b. oznacza. Każdy przeto chęć mający do zadzierżawienia dóbr powyższych do Bióra Kommissyi Woiewództwa Sandomierskiego, opatrzonej w kwalifikacyą postanowieniem Xięcia Namiestnika Króleskiego z dnia 24 Stycznia 1818 r. przepisana, i wadium kwartalné racie wyrównywaiące zgłosić się może, gdzie o szczególnych warunkach do wydzierżawienia dóbr przepisanych wiadomość udzielona mu będzie.

w Warszawie dnia 16 Stycznia 1826.

Minister Prezydujący

(podpisano) Stanisław Grabowski.

Zastępca Sekretarza Jeneralnego, Referendarz Stanu Nadzwyczajny S. Deszert.

Trybunał Cywilny Iéy Instancyi Woiewództwa Mazowieckiego.

Z powodu powiększaiący się ludności w osadzie fabrycznej Tomaszów w Powiecie Brzezińskim, okazała się potrzeba ustanowienia posady Reienta Powiatu Brzezińskiego z przeznaczeniem zamieszkania w Tomaszowie, Trybunał przeto wzywa wykwalifikowanych do takowego Urzędu, i chęć mających uzyskania Nominacyi, aby do Trybunału z potrzebnymi dowodami zgłosili się.

w Warszawie dnia 24 Stycznia 1826 r.

Prezes Lewiński.

Sekretarz Czerwiński.

Dyrekcya Jeneralna Poczty Królestwa Polskiego.

Cena wszelkich Gazet, Dzienników i Pism

peryodycznych tak krajowych i zagranicznych na rok 1826.

(Dokończenie.)

III. NIEMIECKIE.

Rocznie.

St. Petersburger Zeitung . . .	zł. 120
Senats Nachrichten . . .	— 90
Zeitschriften . . .	— 120
Jenaische Literatur Zeitung . . .	— 80
Jenaische Ergänzungsblätter . . .	— 40
Hallische Literatur Zeitung . . .	— 80
Hallische Ergänzungsblätter . . .	— 40
Leiptzizer Literatur Zeitung . . .	— 80
Goetingische gelehrte Anzeigen . . .	— 80
Freimüthige Jahrbücher der Deutschen Volksschulen . . .	— 36
Literatur Zeitung für Deutschlands Volkslehrer . . .	— 36
Militair Literatur Zeitung . . .	— 48
Wiener Jahrbücher der Literatur . . .	— 100
Gesellschaftler von Gubitz . . .	— 72
Preussische Gesetzsammlung . . .	— 30
Salzburger Medicinisch Chirurgische Zeitung . . .	— 100
Archiv der deutschen Landwirthschaft von Pohl . . .	— 50
Thärs Möglinsche Annalen der Landwirthschaft . . .	— 60
Hufeland's Journal der Heilkunde . . .	— 60
Annalen der Phisick . . .	— 72
Kunst und Gewerbsblatt . . .	— 54
Dingler's Politechnisches Journal . . .	— 120
Schnée Land und Hauswirth . . .	— 40
Der Religionsfreund . . .	— 60
Der Staatsmann — pro Band . . .	— 36
Zeitschrift für Kriegeswissenschaft . . .	— 60
Berliner Musikalische Zeitung . . .	— 60
Journal der Land und Seereisen . . .	— 72
Rus's Magazin — pro Band . . .	— 36
Handlungs Zeitung . . .	— 90
Landwirthschaftliche Hefte — pro Hefte . . .	— 12
Journal des Luxus und Moden . . .	— 120
Oekonomische Neuigkeiten von Andree . . .	— 120
Verhandlungen zur Beförderung des Gewerbflusses in Preussen . . .	— 36
Allgemeine Garten-Zeitung . . .	— 72
Półrocznie.	
Wiener Hof Zeitung . . .	zł. 100
Oesterreichischer Beobachter . . .	— 80
Oesterreichisch Militairische Zeitschrift . . .	80
Wiener Zeitschrift für Künste, Literatur und Moden . . .	— 80
Nürnbergger Handlungs Zeitung . . .	— 50
Leipziger Zeitung . . .	— 48
Abend Zeitung . . .	— 54
Polizeiliche Beiträge . . .	— 20
Journal für Ausländische Medicinische Literatur . . .	— 60

Ikwartalnie.

Hamburger Correspondent, na papierze ordynarynym . . .	zł. 24
na papierze pięknym . . .	— 30
Berliner Voss . . .	— 24
Berliner Haude, na papierze ordynarynym . . .	— 24
na papierze cienkim . . .	— 30
Berliner Staatszeitung . . .	— 24
Hamburger Boersenliste . . .	— 40
Militairisches Wochenblatt . . .	— 8
Breslauer Zeitung . . .	— 24
Posner Zeitung . . .	— 24
Beobachter a. d. Sprée . . .	— 12
Mnémosine Gallizisches Abendblatt . . .	— 24
Frankfurter Ober Post Amts Zeitung . . .	24

IV. FRANCUZKIE.

Rocznie.

Bibliothèque universelle . . .	zł. 180
Revue Encyclopedique . . .	— 180
Journal des Voyages et des Decouvertes . . .	150
Bulletin des Lois . . .	— 216
Gravures des Meubles et Objets de Goût . . .	— 100
Annales de Chimie . . .	— 150
Annales de la Litterature . . .	— 180
Annales de l'Industrie nationale et étrangère . . .	— 150
l'Ami de la Religion et du Roi par Volume . . .	— 50
Journal Politique et Litteraire de St. Petersbourg . . .	— 120
Journal d'Education . . .	— 60
Nouvelles Annales des Voyages . . .	— 150
le Memorial Catholique . . .	— 60

Półrocznie.

Journal de Francfort . . .	zł. 100
Journal des Dames de Francfort . . .	— 72
Kwartalnie.	
le Moniteur universel . . .	zł. 108
Journal des Débats . . .	— 75
la Quotidienne . . .	— 75
Gazette de France . . .	— 75
le Drapeau blanc . . .	— 75
l'Etoile . . .	— 75
l'Oracle . . .	— 50
Journal des Dames de Paris . . .	— 50
Petit Courier des Dames . . .	— 50

V. ANGIELSKIE.

Rocznie.

The Philosophical Magazin . . .	zł. 180
Repertory of Arts Manufactures and Agriculture . . .	— 216

Kwartalnie.

The Thimes . . .	zł. 225
------------------	---------

VI. WŁOSKIE.

Rocznie.

Biblioteca Italiana zł. 180
Diario di Roma — 180

Dodaie tu Dyrekcyę Jeneralną iż ceny te uregulowane są do kursu monet zagranicznych, w których od poczt zagranicznych, prenumerata jest wymaganą, a zatem żadna, choćby najmniejsza dopłata, przez urzędy pocztowe w Królestwie Polskiem od abonentów pod żadnym pozorem żadaną być nie może, owszem w iakięj bądź monecie, w kraju kurs mającęj, bez żadnej trudności przyjmowaną być winna.

Gazety, dzienniki i wszelkie pisma peryodyczne regularnie w całości mają być prenumeratom wydawane.

Gdyby zaś nadużycia iakowe bądź co do wyższej opłaty, bądź co do nieregularności w wydawaniu lub odbieraniu używanych exemplarzy, gdziekolwiek zayśdź mogły, zechcą abonnenci donieść o tém wprost Radcy Stanu Dyrektorowi Jeneralnemu Policji i poczt, a natychmiast skuteczne środki prostujące wytknięte uchybienia, i zapobiegające nadal podobnemu nadużyciu przedsięwzięte zostaną.

Skoroby w roku bieżącym, cena iakowego pisma peryodycznego, zmieniała się, Publiczność o zmianie takowej natychmiast przez gazety zawiadomioną zostanie.

w Warszawie dnia 2 Stycznia 1826 r.

Radca Stanu Dyrektor Jeneralny Policji i Poczt *A. Sumiński.*
Sekretarz Jeneralny *Widuliński.*

W A R S Z A W A.

— Z Obywateli znakomitszych Polska w roku zeszłym następujące poniosła straty. Umarli:

Z Duchownych: w Poznaniu Proboszcz Katedralny Prałat *Miaskowski*; *Felix Łukasz Lewiński*, Biskup Podlaski; *Hrabia Górzeński*, Arcybiskup Gnieźnieński.

Z Wojskowych: *Józef Hr. Kalinowski* b. Pułkownik; *Jakób Piasecki* b. Podpułkownik; *Michał Kossecki* Pułkownik; *Jan Kąsinowski* Podpułkownik; *Sebastyan Gołaszewski* Major; *Michał Korwin Piotrowski* Jenerał Brygady; *Ignacy Walewski* Pułkownik.

Z Cywilnych: *Maciej Wolicki*, były Szambellan Króla *Stanisława Augusta*, Poseł w r. 1818; *Wincenty Szczęsny Hr. Czosnowski* były Strażnik Koronny; *Mikołaj Glinka* Senator Kasztelan; *Jan Hr. de Riviere Załuski*, Prezes Sądu Appellacyynego; *Piotr Wulfers*, były Prezes Izby Adm. dóbr korony, niegdyś Professor w Korpusie Kadetów; *Marcin Kurosz* Poseł; *Julian Malczewski* b. Sędzia Pokoju Piotrkowski; *Tadeusz Hr. Morski* dawniey Poseł do Madrytu, Paryża i Londynu; *Jakób Hulewicz* b. Sędzia Appellacyyny we Lwowie; *Antoni Ostrowski* Sędzia Appellacyyny; *Gołaszewski C. K.* austriacki Taryny Radca i Prezes Appellacyy Lwowski.

Z Nauczycieli, Uczonych i Artystów: *Ernest August Groddeck* Professor literatury starożytny w Wilnie; znakomity malarz *Stachowicz*; *Józef Łęski* Astronom; *Karol Baerend* Medalier; *Tadeusz Wernik* Professor Agronomii w Instytucie marymontskim; *Michał Korwin Kochanowski*, autor dzieł filozoficznych; *X. Piotr Modzelewski*, Prefekt Konwiktu Piiarskiego; *Maciej Szczepański* najstarszy z Księgarzów polskich; *Franciszek Karpiński* poeta; *Józefa Bensowa*, artystka dramatyczna we Lwowie; *Bortniański*, Kompozytor Mistrz Kapeli Cesarskiej w Petersburgu.

— W Łomży d 11 b. m. rozstał się z tym światem ś. p. W. JP. *Tomasz Jabłoński* Sędzia Tr. I. Ins. Woiew. Augustowskiego, syn *Adama* Pisarza ziem. i *Urszuli z Szabłowskich*. Za panowania *Stanisława Augusta* *Łył* deputatem na Trybunał Lubelski, gdzie szczególniey zjednał sobie względy Króla, i szacunek obywateli, późniey sprawował urząd Kommissarza cywilno-wojskowego. Wr. 1806 obywatele ziemi łomż. obrali go Prezesem Izby wykonawczej, a w r. 1807 przez owoczesny rząd na tymże urzędzie potwierdzony. W r. 1808 przeniesiony na Radcę Prefektury Departamentu Łomżyńskiego, obowiązał się w swych dziełach do dobra *Jeziorku*, wystawił 6 budynków dla dobrze zasłużonych oyczyźnie żołnierzy; do każdego budynku wydzielił po 2 morgi gruntu, zasadził ich ogrody drzewami owocowemi, pozwalając oraz bezpłatnie drzewo do opału, a to wszystko bez nagrody przez lat 50, za co Rada Stanu publiczne ogłosiła mu podziękowanie. W r. 1809 obywatele wybrali ś. p. *Jabłońskiego* na nadzwyczajnego Kommissarza z obowiązkiem ubrania całego pułku, czego zaszczytnie dopełnił. Dla natłoku interessów familiynych, złożywszy w r. 1813 urząd Radcy Prefektury, niedawno wszedł w zawód sądowy, a przeżywszy lat 66 poświęconych usługom obywatelskim, zostawił pogrążoną w nieutulonym żalu rodzinę i pamięć niczem nieskażonego życia.

— Dnia 15 z. m. rozstał się z tym światem w *Kisielnicy* w Woiew. Augustowskiem ś. p. JW. *Ignacy Kisielnicki*, przeżywszy lat 55. Szanowny obywatel, piastujący rozmaite urzędy, zostawił po sobie żal powszechny, gdyż ciągle zasługiwał na szacunek i przyjaźń.

— Pani *Hornega* śpiewaczka (rodem Polka) zostaje na tę zimę w Londynie przy operze włoskiej.

— *Oświadczenie wdzięczności.* — Od lat pięciu doznając największych cierpień pochodzących z wrzodu torkowatego, i lekając się sroższych, a częstokroć niebezpiecznych bólów które sprawia operacya za pomocą narzędzi chirurgicznych, chociaż ją Doktorowie za nieuchronną osądzieli, iż straciłam była wszelką nadzieję uratowania zdrowia, kiedy mnie doszedł odgłos szerzący się sławy Doktora *Medycyny W. Koppenstettera*, który nowo odkrytym przez siebie sposobem leczenia, usmierza bole z podobnego rodzaju nadrostów pochodzące, i oszczędza choremu cierpień iakichby przy operacyi za pomocą chirurgicznych narzędzi musiał doświadczać. O tym nowym sposobie wyczytałam w Nrze 82. z r. 1824 *Monitora Warszawskiego* (*); potem JW. *JX. Fraszowski*, Kanonik Lwowski, dręczony przez czas długi podobnego rodzaju słabością, przyszedłszy do zupełnego zdrowia ogłosił publicznie podziękowanie temuż Wmu *Koppenstetterowi*; nakoniec kilkadziesiąt już razy umieszczane we wszystkich piśmiech publicznych podobne podziękowania temu zacnemu i szanownemu mężowi, i słowa jego w kraju i zagranicą szerząca się, możeby niepotrzebnem czyniły wynurzenie mojej wdzięczności; ale niemogę

(*) W roku 1825 ogłoszony został ten sposób w piśmie wydawanem w Berlinie przez sławnego Doktora *Rusta*, pod tytułem: *Magasin für die gesamte Heilkunde* w Tomie XVIII. w Nrze 3. na str. 447.

przemilcząć, bobym prawdzie i memu własnemu przekonaniu ubliżała: zwłaszcza że wiele osób aż nadto śmiało przestrzegało mnie, żebym się do niego nieudawiała, nazywając sposób przez niego odkryty bezskutecznym. Przez czas znaczny wahałam się w zdaniu, i długą słabością przyplaciłam to moje powątpiewanie. Wreszcie nieśluchając najmocniejszych odradzań, ubliżających sławie tego szanownego i czcigodnego męża, umyślnie udałam się do niego do Warszawy, a szczęśliwy skutek zupełnie ziszcł moje nadzieie.

W. *Koppenstetter* nowym swoim sposobem, po czterech operacyach bez utraty żadnej kropli krwi, chociaż z nieiakiem cierpieniem pochodzącem z tegoż samego nadrostu uformowanego w najniebezpieczniejszym miejscu, zniszczył wszystkie moje bóle, i niebezpieczny wrzód torkowaty zawierający kwartę płynu, tak, że w przeciągu dni piętnastu przysłam do zupełnego zdrowia. Przejęta wdzięcznością, iako słaby dowód uczuć moich, wynurzam publicznie podziękowanie szanownemu i czcigodnemu W. *Koppenstetterowi*, którego szczególniey biegłości i sztuce nowego leczenia, winna jestem życie i powrót do zupełnego zdrowia.

Zuzanna z Hrabów *Łosiów, Głogowska.*

PRZYJECHALI (dnia 28 i 29 Stycznia).

Raiewicz Tomasz officer z Odessy — *Milberg Henryk* Pułkownik Inżynierów z Katarysk — *Artuków Alexander* Adiutant z Dubna — *Szymanowski Stanisław* obyw. z Władysławowa — *König Jan* obyw. z Chrobrzy — *Wołowski Stanisław* doktor z Hollandyi.

WYJECHALI (dnia 28 i 29 Stycznia).

Cielecki Onufry Oby. do Węgrowsa — *Zabielo Hrabia* do Grodna — *Bombeles Szambelan* Aust. do Wiednia — *Chelkowski Michał* Szambelan do Miętnego — *Brzeziński Jan* Komornik do Pultuska — *Hurting Fryderyk* do Moskwy.

Wiednia 18. Stycznia.

— Dnia 17 Stycznia b. r. przyjechał tu z Petersburga rossyyski tajny Radca Pan *Ribeaupierre*.

— Najjaśniejszy Cesarz *Jmó* rozczął narytaskawiey postanowieniem z dnia 6 Stycznia b. r. *Franciszka Złobickiego* mianować Radcą tarnowskich osad szlacheckich na posadę appellacyynego Radcy wakującą z powodu śmierci Pana *Bołoz Antoniewicza*.

— „We względzie wielkiego i smutnego zdarzenia, które całą Europę tak mocno zajmuie, podają francuzkie gazety oppozycyjne swym łatwowiernym czytelnikom szczególniejszą mieszaninę, fałszywych i z sobą sprzecznych wiadomości, ezczych domysłów, i zuchwałych marzeń.

Dziennik Rozpraw wystąpił w szranki z uczoną powagą, pod którą dość niezgrabnie ukrywa się osobiste rozjątrzenie, rozpaczająca próżność, i zawiedzione nadzieie. *Dziennik* ten codziennie wylewa w obfitości najnieodryzalsze, najbezwstydniejsze i najprzewrotniejsze objaśnienia, wszystkiego co wiedzieć mniema i czego wcale nie zna. Gdyby na tém tylko to złe przestawało, możnaby ie dość znosnym nazwać; szczęściem bowiem czas szybko teraz chłonie wyrodki które sam płodzi. Lecz z iakimże zapalem starają się ci niepoohamowani burzyciele spokoyności rozjątrzać umysły! Jak wiarofomnemi zabiegami usiłują pokrzepiać ducha stronnictwa, żadnej złej namiętności spoczyn-

ku nie dozwalać, duchowi rewolucyjnemu coraz nowe widoki, nowe drogi otwierać, a nawet i dobrze myślących, którzy nieszczęściem uchwalym ich prorocstwom choć w części wierzą, ludzi przez zatrważające wątpliwości i zmyślone twógi! Obszerne pole moralnego i politycznego chwastu, które z tak niezmordowaną czynnością uprawiają, zdaie się dla życzeń ich ieszcze za szczupłe; z tak wielkim zapędem każdy nowy przedmiot chwytają, w celu powleczenia czarniejszemi ieszcze farbami swych przerażających obrazów przyszłości; z taką wściekłością przy każdej niespodzianey zmianie stosunków świata, miotają pochodnią niezgody, wojny i spustoszenia nad własną swą siedzibą i nad wszystkimi krajami świata.

I teraz nadzieie ich na niczem spełzną. Węzeł który stróżów publicznego porządku jednoczy, iest zanadto mocno zacisnięty, aby miał się tak łatwo pod piórem kilku zagorzałych polityków rozwiązać. Wydarty nam został Monarcha który sławę Twórcy i Opiekuna pokoju nad wszelką inną przenosił; lecz duch który go wraz z iego Sprzymierzeńcami ożywił nie zniknął z nim razem; potrzeba oporu, tym którzy najszlachetniejsze dzieło czasu zniszczonem widziećby pragnęli, nie iest mniéy konieczną iak dawniéy; a uczucie téy potrzeby stało się żywszém niż dawniéy. Pokóy ciągle dobroczynną swą tarczą osłaniać będzie Europę, a wszelkie czeze spekulacye, iakie pierwsza chwila trwogi sprawiła, staną się igraszką wiatru.

Sprawiedliwéy wzgardy godni są owi chytry Sofisci, rozumu i wymowy nadużywający, w zamiarze zbałamucenia wyobrażeń swych współrodaków, w zamiarze stłumienia głosu prawdy i obowiązku w umysłach niedostatecznie uzbroionych. Nie mniéy godnemi kary są ci, którzy iako ślepe narzędzia, lub rozmyślni spółnicy, kazicielom publiczney opinii, w sfałszowanych aktach, i laniebnych oczernieniach dostarczają przedmiotów, któremi zdobiją swe zamki na lodzie. Lecz nie można bez politowania spoglądać na tę aż nadto liczną klasę, przez ławowierność, brak przezorności i opaczny kierunek zdania uludzoną, która w téy okropnéy igraszce, chociaż wcześniey lub późniey sama iéy ofiarą padnie, przeciw szczęście ludzkości upatruie. Ludzie nieznający świata, którzy interes państw i naytrudniejsze zdania polityki z ograniczonego punktu swych niekzemnych koteryy sądzą, całą swą mądrość z dzienników i pism ulotnych czerpiąc, skłonni są naturalnie, w własném urojeniu, lub w rozmowach z podobnie myślącemi przyjaciółmi, naydziwaczniejsze bayki wiernie przyymować, opierać na nich nayzuchwalsze nadzieie i plany. Nie powinnyżby iuż ludziom uczciwym, dobrze myślącym z téy klasy, drogo okupione doświadczenia czasów naszych oczu otworzyć? Nie powinnażby iuż mocniéy działać na nich obawa zamieszania prawego porządku, pod którego zasłoną prawdziwych dóbr życia w pokoju i swobodzie używać uwagą, niż czeza żądza puszczania się bez zdolności i powołania w zawód, w który i naydoświadczeńszy statysta nie bez wewnętrznego przeświadczenia o trudnéy odpowiedzialności wstępuje? (Dost. Aust.)

z Frankfurtu 17 Stycznia.

— Król Jmć Pruski wezwał naywyższém

gabinetowém rozporządzeniem wydaném dnia 14 Listopada r. z. aby się zebrały prowincjonalne stany w króleskich reńskich prowincyach a razem ustanowił zasady, podług których powinny obrady postępować. Króleskim kommissarzem seymu mianowany został Minister Stanu Prezydent *Ingersleben*. (G. B.)

— Dnia 28 Grudnia r. z. Xiążęco-Anhaltsko-Desauski Lesniczy *Knabe* w Stekby, zastrzelił z flinty na Elbie poniżey Aken, *Delfina (Pelhina phocaena Linnei)*. Była to samica 4 stopy 3 cale długa, 15½ funtów ważąca. Wypchano ją i iako osobliwość w Xiążęcym Gabinetecie hist. naturalnéy w Wielkim Kühnan postawiona będzie.

— Hrabia *Hohenthal* który włoską spiewaczkę *Tibaldi* pojął za żonę, przeszedł do religii katolickiéy, iak donosi hamburska kupiecka gazeta.

— W Kantonie Zurych w roku zeszłym zdarzyło się 14 samobójstw, a 8 osób w zamiarze swoim doznało przeszkody; iest to liczba dość wielka na ludność kantonu 200,000 wynoszącą. Doniesiono także o 51 nieszczęśliwych przypadkach, między któremi 8 dzieci które w sadzawkach utonęły.

Wiadomości z Grecyi.

Jenerał *Mikołay Krieziotis* następujący raport przysłał o wypadkach w Grecyi wschodniéy; "Wobozie pod Saloną d. 29 Listopada 1825 — Dnia 21 opuściliśmy wraz z Jenerałem Gura nasz obóz, w celu podejścia dowozów przy Termopilach. W Butunizza spotkaliśmy Jenerała Vassos, któregośmy naprzód wysłali, i w skutek umowy zacięliśmy stanowisko tuż przy wąwozie, Vassos w środku, Guras z prawego, a ia z lewego skrzydła. Dnia 24 przed wschodem słońca nieprzyaciel postępował w szyku od Alumana; nasze przednie czaty zważały iego pochód, i przezornie poznawały okolice, skoro się zbliżył do stanowiska Jenerała Vassos, ten natychmiast łącznie z Jenerałem Gura postąpił przeciw nieprzyacielowi i spędził go na równiny. Mnie przewodnicy nieświadomi na złą drogę sprowadzili, tak iż niemogłem na czas przybyć dla odcięcia mu odwrotu. Dnia 28 połączyliśmy się w Russali, oczekując nieprzyaciela, który do Zeituni postępował. Nazajutrz postrzegliśmy znaczny transport pod zasłoną 800 Albańczyków. Skoro się zbliżyli do miejsca, które za naydogodniejsze uważałem, udarzyłem na nich, i ledwie z obu stron 10 wystrzałów nastąpiło, z szabłą w ręku wpadłem na nieprzyaciela. Zwycięstwo uwieńczyło naszą wytrwałość choć walka 4 godziny trwała. Turcy utracili 250 ludzi poległych na placu i wszystkie zapasy.

z Madrytu 4 Stycznia

Listy z Vigo zapewniają że osoby stowarzyszone do wydobywania zatopionych skarbów w tamtejszém zatoce, poczynają iuż tracić nadzieię. Dotąd bowiem wcale nie znaleziono tego czego szukano, owszem to wydobyto czego wcale nie szukano, co wielką nadaie cechę prawdy dokumentowi od pewnego stolarza, świadka naczynego bitwy morskiéy ówczasowéy pochodzącemu. Opowiada on że gdy Admirał Hiszpański prawie przy samém wejściu do portu od Anglików napadnięty został, kazał natychmiast znajdujące się na okrętach srebro na ląd wynieść i na wozach

dalej przewozić statki zapaliwszy. Anglicy dostrzegli co się stało, wylądowali przy Redondela, napadli na transport, zabrali większą część, a resztę chłopci zrabowali. Rząd kazał sobie to pismo nadesłać urzędownie przez Alcada miasta Vigo.

— P. *Castannos* odebrał dnia 29 Grudnia z. r. następujące pismo: „Wolą iest Króla Jmci aby doradca Junta poprzestała prac swoich. W skutek tego Junta która trwała 107 dni została rozwiązana.

— Xiąże *Montemar*, Prezes byłéy indyjskiéy rady, umarł nagle. Zapewne P. Ugarte będzie powołany do Rady Stanu,

z Paryża 17 Stycznia

Już wielu członków izby deputowanych którzy zwykle zimę w Paryżu a lato na wsi przepędzają, przybyło do stolicy. Nawet i inni którzy tylko w razie potrzeby w Paryżu bawią powoli zjeżdżają się. Mogą bydz pewni dobrego przyjęcia, ze wszzech stron bowiem z naywiększą spiesznością naprzeciw nich uprzejmością, starając się ich nastroić tak iak każdemu naydogodniéy się wydaie. Naywidoczniéy pokazują się usiłowania rojalistowskiéy opozycyi, pragnący wzmocnić liczbę swych stronników. Od niejakiego czasu stronnictwo to pracuje nad planem porządnego ułożenia swéy napaści na Ministerstwo. Sądzą iż naypierwéy uderzą na System finansowy, przy czém zamysłają ograniczyć się trzema punktami, przez które spodziwiają się doprowadzić Ministrów do naykrytyczniejszego położenia. Te trzy punkta są: Sposób w jakim kassa umorzenia działała na korzyść trzech procentowych, gdy tymczasem w skutek ostatniego prawa o obligacyach procen, powinna działać na korzyść pięcioprocentowych, skoro te niżej *pari stois*; — Organizacya Syndykatu Jeneralnych poborców, którą iako prawom przeciwną wystawiają, a przeto o zniesienie dopominać się zamierzają; — i na koniec urządzenie tyczące się Kass publicznych, których fundusze mają bydz używane wcale do przeciwnych swemu przeznaczeniu celów, gdy ie zastępują trzechprocentowemi obligami lub wexlami na disconto wykupionemi, a tym czasem one w gotowiznie w Kassie zostawać powinny. Oprócz systemu finansowego mają bydz także zarzuty przeciw innym a osobliwie politycznym przedmiotom wykierowane Tu w pierwszym szeregu zapewne będzie mowa o uznaniu niepodległości Haity, a osobliwie z tego powodu, że się to stało bez zezwolenia izb, gdy tymczasem idzie tu o ustąpienie Kraiu do Francyi należącogo. Żądać także mają rachunków względem użycia pierwszey raty Haityjskiéy pożyczki, która iuż wypłaconą została a względem niéy powinno bydz dane objaśnienie przynajmniéy dawniejszym osadnikom St. Domingo. Prócz tego zarzuty rozciągać się mają do polityki tyczący się interesów Hiszpanii, przy czém także wzmianka zapewne będzie o nowych państwach Ameryki południowey. Sprawa Ouwrarda i całe w niéy postępowanie ma bydz także roztrząsane. Nakoniec zamysłają pod ścisłą wziąć rozwagę system dotąd w wynagrodzeniu Emigrantów zachowywany. Te mają bydz główne przedmioty, których Opozycya rojalistowska użyć pragnie przeciw Ministrom.

— W Perpignan przez 5 dni ciągle deszcz padał, a potém wielka burza była, Kom-

munikacya z Barceloną zupełnie przerwana.

— W Listopadzie r. z. w portach Marokańskich kosztował Hektolitr pszenicy 48 złp. przez brak zboża, trudność przewozu (wielbłądy bowiem z głodu poginęły), cenarzeczona w trójnasób się powiększyła w Fez. Ciągła susza pomnoży jeszcze nędzę w następującą zimę. Dla tego ceny zboża w kilku portach włoskich znacznie się powiększyły.

— Banda złodzieiów kilka set osób wynosząca napastuje krainę *Fauvigny* i prowincyą genewską. Łotrstwa i zbrodnie okazały się bardziej niż kiedykolwiek. Policya Genewy podwoiła czuność dla zasłonięcia wiosek od napadów tych złoczyńców. Dwa zabójstwa popełniono w krótkim przeciągu czasu w gminie sabaudzkiej *Douvaines*, o trzy mile od Genewy.

— Margrabia *Louvois* przedstawił Królowi w chwili gdy przechodził do sali marszałków, braci *Baillet*, którzy oswobodzili okrąg *Tonnerre* od wściekłej wilezycy która pogryzła była 18 osób. N. Pan za ten czyn wyznaczył im medal zaszczytny i pensyą.

— Pamiętniki Jenerała *Morillo* wyjdą wkrótce z druku. A że dotąd nie mieliśmy żadnego dzieła o rewolucyi amerykańskiej ogłoszonego przez stronnika Hiszpanii i tylko iey przeciwnicy nie mało pisali, więc Jenerał *Morillo* ułatwi nam sąd o iey przez porównanie; pamiętniki jego bardzo są ciekawe. Wydawca dołączył dwa pisma don *José Domingo Diaz* i Jenerała *la Torre* będące nieuchronnym ich dopełnieniem.

— P. T. były kupiec, teraz 65 lat życia mający z żoną swoją dwoma laty młodszą, mieszkał od 23 lat w małym pokoku w domu pod Nr. 28 przy ulicy Ludwika, który jest własnością bogatego kapitalisty B. P. T. zawsze iak najregularniej opłacał komorne, lecz od roku przez nieszczęścia tak zubożał iż zaległ w wypłatach do ilości 400 fr. Nieużyty gospodarz zapomniawszy o dawnéj regularności swego lokatora, tudzież o nędznym jego stanie, zabrał mu wszystkie meble i puścił na licytacyą. Lecz nieszczęśliwy T. nie mógł nigdzie znaleźć pomieszkania dla siebie, gdy termin wyprowadzenia się nadszedł, a starzy ciągle jeszcze mieszkali, wtedy gospodarz kazał wyjąć drzwi i okna a tak ci biedni starzy wśród Paryża, w czasie mrozu na 8 stopni iakby w namiocie żyć musieli: Z głodu i zimna przywiedzeni do rozpacz, postanowili odebrać sobie życie. Nayprzód chcieli to uskutecznić za pomocą trucizny, ale żadną miarą nie mogli dostać potrzebnych rzeczy do takowéj mieszaniny; zostały im jeszcze dwa pistolety, nabili ie, i oboje do siebie zarazem wystrzelili, ale ręce drżące chybiły celu, kule usunęły się koło skroni i pokaleczyły ich niebardzo niebezpiecznie. Na odebraną wiadomość tak okropnego wypadku, przybiegł Kommissarz Policji na miejsce nędzy, zaprowadzono starych do miejsca w którym pod opieką Prefekta policji starannie są pielęgnowani. Twardość nielitościwa Pana B. tém bardziej oburza, gdy wiadomo że nayprzód handlował skórkami królików, a przez liwerunki potrafił sobie zebrać majątek wynoszący 200,000 fr. rocznego dochodu.

— Duch wynalazkowy nie ustaie ani na

chwile w Lugdunie. *Dziennik handlowy* wydawany w tém mieście wspomina jeszcze o dwóch odkryciach.

Nieiaki *Escalon*, mówi ten dziennik, który dawniej urządzał warsztaty tulów, wynalazł bardzo ważne odkrycie, to jest warsztat do robienia sieci rybackich zupełnie podobnych do tych które są robione iglicą. Jeden człowiek może tyle zrobić na warsztacie ile piętnastu pracujących iglicą. Próby tego wynalazku posłano ministrowi spraw wewnętrznych, który mianował PP. *Aynard*; *Tabureau* i *Bonnard* kommissarzami dla obejrzenia tego warsztatu, puszczania go w ruch i zdania rapportu.

— P. *Large*, inspektor towarzystwa statków parnych na Sekwanie, wynalazł sposób zaprowadzenia kotłów które udziela machinie parnej wiele mocy i lekkości; będąc iey nieuchronnym warunkiem do żeglowania po rzekach, lecz których aż dotąd nie można było połączyć. Kotły te będą proste, łatwe do zbudowania i bardzo mocne, ich forma jest ściśle cylindrowa bardzo mało wody obeymą a przedstawiać będą wielką powierzchnią na ogień który ie kilkakrotnie obiegnie aby całkowicie był użyty, z czego wyniknie wiele pary a wielka oszczędność materiy palnej i ulży przez to ładunek każdego statku; ponieważ mniéj będzie ciężaru z materiy palnych.

— Biskupi którzy należą do Kommissyi duchownej w celu przywrócenia Sorbony, już tu przybyli. Miejsce dla Seminarium wyższego duchowieństwa ma być już przygotowane.

— W Sardynii i Państwach Austryackich *Dziennik Sporów* zakazany został.

— Nie wygasły jeszcze, mówi *Etoile*, w pamięci zadziwiające skutki iakimi uświęcone zostały Konferencye Xiędza *Fraysinous*; które niegdyś miewał w kościele *S. Sulpicyusza*; nie tylko ściągaly one liczną nader młodzież, opanowały iey baczność i pilną uwagę, lecz nadto ważne nader sprawiły wypadki. Utwierdzały one iednych w wierze, skierowały drugich do zasad o których byli zapomnieli; przywróciły dawny zaszczyt religii, i zniewoliły umysły nayoblakawsze do uwielbienia iey nauki, do poważania iey obrzędów, do powątpiewania o trudnościach które ich omamiły, do wystawienia mądrości i gruntowności wymownego iey obrońcy. Gdy późniejsze okoliczności nie dozwoliły nadal temu sławnemu mowcy poświęcać się téżże posłudze, umyślił ogłosić drukiem mowy rzeczzone.

Może się zdawało niektórym, iż znajdą wielką różnicę między skutkiem Konferencyi z ust słyszanych, a skutkiem wpływającym z czytania, o tę opokę rozbiło się wielu mowców, których wymowa chlubnym uwieńczona została skutkiem. Nie doznały tego mowy znakomitego Biskupa *Hermopolitańskiego* a zadowolenie powszechne stwierdziło sąd słuchaczów w kościele *S. Sulpicyusza*. Liczne wydania Konferencyi z nadzwyczajnym pospiechem zostały zakupione: naprzód dwie się ukazały edycye w odmiennych formatach, które w czasie naykrótszym rozebrano. Ponawiane wydania prawie w zupełności zostały zamówione przed całkowitým nawet onych ukończeniem, tak, iż księgarze zagnalonymi się bydz widzieli, spieszyć z wygotowaniem wydania trzeciego, które wkrótce dokonaniem zostanie,

Wszyscy czciciele religii radością przeiąć się powinni z powodzenia dzieła, które wystawia Chrześcianizm w obrazie nayszlachetniejszym; które wyraża mnóstwo uprzedzeń; wyjaśnia wiele wątpliwości; które nakoniec rozwia plan religii sposobem tak zadowalniającym i tak rozsądnym. Wszyscy pragnący powinni uyrzec coraz więcéj upowszechniającem się to dzieło, tak odpowiadające potrzebom społeczności; książkę będącą owocem długiego rozmyślenia, napisaną z wdziękiem nie umiającym bynajmniéj iego mocy, z tém umiarkowaniem, które dodaie daleko więcéj wartości rozumowaniu; książkę która równie jest pożądaną przez młodzież dla uroku i piękności stylu, iak przez ludzi dojrzałych dla rozbioru pełnego dokładności i mocy.

Powszechna wziętość takiego dzieła, może się bez wątpienia nie podobać zawziętym nieprzyjaciółom religii i porządku społecznego; lecz niesie one sercom chrześciańskim pewną pociechę, w pośród tego wylewu ksiąg bezbożnych, który przeraża mądrych i trapi prawych. Kiedy bezbożni rozmnażają z nadzwyczajną działalnością wszelkie sposoby uwiedzenia, wszyscy dobrze myślący powinni uwielbiać usiłowania znakomitego Biskupa, i talent biegłego mowcy, który tak gruntownie przemawia za religią; i który tak silnie przeważa iey szalę przez swoją wziętość, gorliwość i naukę, przez szczególniejszą zaletę swojego dzieła i światłe swoje rozprawy.

z Londynu 14 Stycznia

— Na naybliższém posiedzeniu zbierze się wielu nowych członków w Parlamencie. Większa liczba angielskich reprezentantów będzie *Przeciw*, Irlandzcy zaś *Za* sprawą katolików. Zaydą pewne ważne odmiany w obudwóch krajach.

— Ma być zawarty traktat pomiędzy Anglią i Francją nie handlowy, iak o tém *Globe* donosi, ale traktat żeglugi.

— W *Sierra Leone* panuje od dwóch lat tak wielka śmiertelność, iż pomimo wyznaczonéj pensyi w ilości 1200 f. s. żaden oficer niechciał się podić inspekcyi katastrów téj osady. Nakoniec namówiono do tego iednego zdatnego oficera; tymczasem, jeśli się stan téj osady niepolepszy, wielu oficerów raczy weźmie dymissyą, aniżeli się uda do tak zabójczego klimatu.

— Podług wiadomości z *Norfolk*, w *Wirginii*, przybył Xiąże *Bernhard Weimarski* dnia 31 Grudnia do *Richmond*, a stamtąd zwiedził nową twierdzę *Monroe* przy zatoce *Chesapeake*.

— Okręt angielski *Mario* który niedawno przybył z *Odessy* do *Konstantynopola* nie otrzymał pozwolenia powrócić na morze Czarne, ponieważ więcéj ma ładunku niż 400 beczek. Stósownie do traktatu okręty więcéj nad 400 beczek trzymające nie mogą przepływać na morze Czarne. Rząd turecki zamysła iak nayscisłéj tego artykułu przestrzec.

— Znajduie się w *Morning Chronicle* rachunek dowodzący że sztuka chustek iedwabnych wyrobiona w *Indyi* kosztować będzie z opłatą cła 30 na sto, tylko 25 szylingów 7 i 1/2 pency, gdy tymczasem podobna sztuka wyrobiona w Anglii kosztuje 43 sz.